

Milli Eğitim Şuralarındaki Teknoloji Politikalarının İncelenmesi

Gökhan Dağhan¹, Esin Kalaycı², S. Sadi Seferoğlu¹

¹ Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Ankara

² Başkent Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Ankara
gokhand@hacettepe.edu.tr, esink@baskent.edu.tr, sadi@hacettepe.edu.tr

Özet: Günümüzde birçok ülkenin, teknoloji kullanımının öneminin farkına vardıkları ve teknoloji öngörü planları hazırladıkları görülmektedir. Bu planlar incelendiğinde, teknoloji politikaları belirlenirken önemle üzerinde durulan konulardan birisinin de eğitim olduğu anlaşılmaktadır. Türk Eğitim Sistemi içerisinde ise Milli Eğitim Şuraları önemli bir yere sahiptir. Bilgi toplumu olma yolunda bu şuralarda alınan kararların incelenmesi, eğitim sistemimizde belirlenen teknoloji politikalarının belirlenmesi ve gerçekleştirilmesi düzeyinin ortaya çıkarılması açısından önemli görülmektedir. Bu çalışmada 1990 yılı sonrasında günümüze kadar gerçekleştirilen altı Milli Eğitim Şurası'nda alınan kararlar, teknoloji politikaları açısından değerlendirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda teknoloji politikaları bakımından yıllara göre planlarda gözlenen değişiklikler ve teknoloji politikalarına ilişkin yaklaşımlar incelenmiştir. İnceleme bulgularına göre, şuralarda alınan kararların önemli bölümü, ya hiç uygulanmadığı, ya alınan kararın uygulamaya aktarılmasının zaman aldığı ya da kısa bir süre uygulamaya konulduktan sonra uygulamadan vazgeçildiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, uygulanabilir teknoloji kararlarının alınabilmesinde konuyla ilgili olan bütün paydaşların görüşlerinin alınmasının önemi vurgulanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Milli Eğitim Şurası, teknoloji politikaları, eğitim, bilişim

The Examination of Technology Policies in National Education Councils

Abstract: Nowadays, it has been observed that many countries have realized the importance of using various technologies in all part of daily life and designed their technology foresight plans accordingly. When these plans were examined, it was seen that technology policies are strongly related with the education sector. Examination of the reports of the National Education Council (NEC), which is an important part of the Turkish Education System, may be useful in terms of exploring what kind of technology policies determined and whether those policies were realized. The purpose of this paper was analyzing the reports of National Education Councils, which were published since 1990, and identifying common points and differences in terms of policies suggested. Results reveled that many policy decisions taken during the NEC meetings were either not realized at all, or cancelled after a short period of time. It can be suggested that perceptions of all stakeholders need to be taken into consideration when decisions are made.

Keywords: National Education Council, technology policies, education, informatics

1. Giriş

Yirmi birinci yüzyıl, pek çok değişimi de beraberinde getirmiştir. Örneğin bilişim teknolojileri hayatın pek çok alanına yerleşmiş, hemen her sektörde işleyişin olmazsa olmaz bir parça-

sı haline gelmiştir.

Bugün ülkelerin teknoloji anlamında ulaştıkları son nokta, artık geri dönülmez bir aşamadır. Bilim ve teknolojiadaki bu sıra dışı değişim ve gelişim, bilgi patlaması olarak da nitelendirile-

bilecek bir olguyu beraberinde getirmiş, bu değişim ve gelişmeden bireyler, dolayısıyla da toplumlar ve toplumsal kurumlar da etkilenmiştir.

Günümüzde, dünya pazarlarında rekabet üstünlüğü kazanmada, bilim, teknoloji ve teknolojik yeniliklerde yetkinlik kazanmanın, düne göre çok daha fazla önem kazandığı ve neredeyse tek belirleyici etken hâline geldiği gözlenmektedir [3]. Tarım toplumundan sanayi toplumuna geçiş, sanayi toplumunun da beraberinde bilgi toplumunu getirmesi, teknolojinin desteğiyle olmuştur. Tarım toplumundan sanayi toplumuna geçiş, yapısal olarak çok uzun zaman almıştır [1]. Oysa sanayi toplumunun gereği olarak ortaya çıkan üretim, teknoloji kavramından bağımsız düşünülmemiştir. Bu iki kavram birbirini desteklemiş ve bilgi toplumuna geçişin daha hızlı ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Teknoloji kavramının bugün geldiği nokta, ülkelerin sınırlarını zorlamakta, hatta küreselleşme (globalleşme) bakış açısıyla düşünüldüğünde, sınırları tamamen ortadan kaldırmıştır.

Teknoloji kullanımının günlük yaşamdaki önemini gören ülkeler de kendi iç politikalarının bir gereği olarak, teknolojiyi yaşamlarına daha yoğun bütünleştirmekte, bu kavramı düşünsel bir politika bağlamında ele almaktadırlar. Ülkelerin gelişmişlikleri, ekonomik, siyasi ve toplumsal hedefleri göz önüne alındığında, teknoloji politikalarının belirlenmesi de kaçınılmaz bir hale gelmiştir. Çünkü ülkeler, Dünya pazarında söz sahibi olabilmek için, teknoloji politikalarını benimsemekte, hatta kendi teknoloji öngörü çalışmalarını oluşturmaktadırlar.

Teknolojinin politika olarak öngörüldüğü bir ülkede, teknoloji kavramının ilk etkileyeceği alan, kuşkusuz ki eğitim sektörüdür. Politikaların belirlenmesinde rol oynayan kişiler de, bilim ve teknoloji bağlamındaki değişimin toplumsal etkilerinin görüldüğü ilk sektörü, “eğitim sektörü” olarak nitelendirmektedirler. Bilgi toplumunun var olduğu bir çağda bulunulduğu göz önüne alındığında, bilgi toplumunun gerektirdiği insan gücünün yetiştirilmesinin de,

ancak eğitim sayesinde gerçekleşebileceği anlaşılacaktır. Bu nedenle eğitime büyük görevler düşmektedir. Eğitim sektörü bu bağlamda bir takım toplumsal sorumluluklar üstlenmektedir. Bu durum eğitimden beklentilere de yansımaktadır. Örneğin;

- Bilgiyi temel olarak alan bir eğitim programı eğitimde kullanılmalıdır.
- Serbest düşünen, tartışabilen bir toplumun oluşturulmasına çalışılmalıdır. Eğitimde çocuklara daha fazla düşünme, tartışma ve araştırma ortamı sağlanmalıdır.
- Yetişkinlerin eğitimi ve teknolojiye adaptasyonuna yönelik sürekli eğitim programları hazırlanıp uygulanmalıdır [15].

Eğitime yüklenen görev tanımı bu derece önemliyken, ülkenin eğitimine yön veren politikaları da, teknolojiden bağımsız düşünmek olanaksızdır. Ülkeler, kendi teknoloji politikalarını belirlerken eğitimden bağımsız düşünmemekte, teknoloji – eğitim işbirliğini bilgi çağının bir gereği olarak göz önüne almaktadır.

Türkiye’de eğitim sistemine yön veren bir dizi unsur bulunmaktadır. Sisteme yön veren en temel politikaların belirlendiği yapılanmalardan birisi de Milli Eğitim Şuralarıdır. 1921–1926 yılları arasını kapsayacak şekilde, Telif ve Tercüme Heyeti (bugünkü adıyla Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı) tarafından yapılan Heyeti İlmiye toplantıları, bugünkü Milli Eğitim Şuralarının temelini oluşturmuştur [2]. 1926 yılında yapılan üçüncü Heyeti İlmiye toplantısında, Telif ve Tercüme Heyeti kaldırılmış, yerine Dil Heyeti ve Milli Talim ve Terbiye Dairesi kurulmuştur.

İlki 1939 yılında, dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel tarafından toplanan Milli Eğitim Şuraları, zaman içinde Türk Milli Eğitim sisteminin en yüksek danışma organı olmuştur [2]. Sonraki yıllarda Milli Eğitim Şuraları daha düzenli bir hale gelmiş, belirli aralıklarla toplanmış ve ülkenin eğitim sorunlarının masaya yatırıldığı temel bir organ halini almıştır.

Milli Eğitim Şuralarında, çeşitli dönemlerde o dönemin eğitim sorunları tartışılmış, belli noktalarda çözüm önerileri geliştirilmiş ve pek çok önemli atılım hayata geçirilmiştir. 2010 yılında on sekizincisi toplanan Milli Eğitim Şuraları, alınan kararları bakımından sadece eğitim sistemine yön verebilecek tavsiyeler niteliğindedir. Fakat bu şuralar, eğitim sisteminde söz hakkına sahip çok sayıda eğitimciyi, bilim adamını ve bürokrati bir araya getirmesi ve Türk eğitim sistemine yönelik ciddi tavsiye kararları alması bakımından, Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikalarının eğitim alanındaki en önemli göstergelerinden birisi sayılmaktadırlar.

2. Amaç – Önem

Günümüzde teknoloji hayatın her alanında etkisini göstermektedir. Bu bağlamda eğitimde de yeni teknolojilerin kullanılmaya başlaması pek de şaşılacak bir durum değildir. Özellikle son 10–12 yılda büyük çapta kaynakların ayrılmasıyla okullara donanım ve yazılımlarla desteklenmiş Bilgi Teknolojileri (BT) laboratuvarları kurulmuştur. Ancak bu laboratuvarlar zaman içinde çok kısa sürede miadını doldurmuş, yapılan harcamalara paralel bir yarar sağlanamadan atıl kapasiteye düşmüştür. Ülke olarak, Türk Eğitim Sisteminde etkili bir teknoloji politikasının oluşturulması, donanımla birlikte gerekli eğitimlerin verilmesi ve teknoloji destekli öğretim uygulamalarının hayata geçirilmesini de kapsamaktadır. Çünkü teknolojiyi öğrenme öğretme süreçleriyle bütünleştirebilmek, özünde eğitimcilerin görevidir. Bu bağlamda eğitimcilerin de teknoloji farkındalıklarının artırılması gerekmektedir. Teknolojiyi kullanabilme becerisini geliştirme, bu anlamda donanımları satın almaktan daha da büyük önem arz etmektedir.

Milli Eğitim Sisteminin en büyük danışma organı olan Milli Eğitim Şuralarında, teknoloji kavramına ve yeni teknolojilerin eğitime bütünleştirilmesine ilk kez, 1974 yılında yapılan 9. Milli Eğitim şurasında değinilmiştir [4]. Bu şurada Türk Milli Eğitiminin temel ilkeleri

içerisinde “bilimsellik” kavramına yer verilmiş, bu ana başlık altında da, her derece ve türdeki ders programları ve eğitim yöntemleriyle ders araç ve gereçlerinin, bilimsel ve teknolojik esaslara ve yeniliklere, çevre ve ülke ihtiyaçlarına göre sürekli olarak geliştirileceği vurgulanmıştır. 10. Milli Eğitim Şurasında da, Milli Eğitim Sisteminin bilim ve teknolojiyi esas alan bir temele oturtulması gerektiği vurgulanmıştır [5]. 11. Milli Eğitim Şurasında ise ilk kez “eğitim teknolojisi” kavramına yer verilmiştir [6]. 1988 tarihli 12. Milli Eğitim Şurasında da, eğitimde yeni teknolojiler ilk kez şura gündemine girmiş, teknoloji kavramı daha da önemsenmeye başlanmıştır [7]. Bu şurada yeni teknolojilerin eğitim alanındaki kullanımında, bilimsel yaklaşımın esas alınmasının ve çağdaş program geliştirme ilkelerinin göz önünde bulundurulmasının önemi ve üretilen teknolojinin etkin kullanımı için uzman personel yetiştirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

Bu araştırmanın amacı, 1990 ve sonrasında yapılan (13. şura ve sonrası) Milli Eğitim Şuralarını incelemek ve şuralarda bahsi geçen teknoloji politikalarını belirlemektir. Şuralarda genel olarak teknoloji politikalarına yeterince yer verilmediği kanaati bulunmaktadır. Bu araştırma, 1990 ve sonrasında yapılan Milli Eğitim Şuralarındaki teknoloji politikaları açısından var olan durumu ortaya koyması bakımından önemli görülmektedir.

2.1. Milli Eğitim Şuraları ve Teknoloji Politikaları

XIII. Milli Eğitim Şurası: 15 Ocak 1990 yılında gerçekleştirilen şurada değişme, gelişme ve yenileşme hızının giderek artmakta olduğu bu çağda, toplumların çağın özelliklerini anlamalarının ve hızlı değişmelere ayak uydurmalarının daha da önemli bir zorunluluk hâline geldiği belirtilmektedir [8]. Alınan kararlara bakıldığında, kararların eğitim sistemindeki kadro yapısı, maaş, hizmet içi eğitimler vb konularla ilgili olduğu, teknolojik gelişmeler bakımından somut bir kararın ise alınmadığı görülmektedir.

XIV. Milli Eğitim Şurası: 13. Milli Eğitim Şurasından 3 yıl sonra, 14. Milli Eğitim Şurası, 27 Eylül 1993 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Aradan geçen üç yıla yakın zaman içerisinde bilim ve teknolojide hızlı ve önemli gelişmeler ve değişimler olmuştur. Milli Eğitim sisteminin, Milli Eğitimin genel amaç ve temel ilkeleri ışığında, 21. yüzyılın çağdaş eğitimine uygun olan toplumun ihtiyaçları ve çağın teknolojik gelişmeleri göz önüne alınarak düzenlenmesi gerektiği savunulmuştur. Sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal alanlarda millî birlik ve beraberliğin pekiştirilmesinin gerektiği yönünde kararlar alınmıştır. Alınan kararlar arasında teknolojiye yönelik işlevsel kararların varlığı görülmektedir.

Şurada alınan 38 karar içerisinde, okul öncesi eğitimi ile gerekli düzenlemelerin yapılmasına yönelik maddeler, öğretmen yetiştirilmesinde iyileştirme çabaları, MEB ile YÖK arasındaki işbirliğinin sağlanmasına yönelik kararların yanında, teknolojinin önemine dikkat çekildiği “Yönlendirme, uzmanlık hizmetlerinden ve yeni teknolojilerden de yararlanılarak; öğrenci, öğretmen, aile ve okul yönetimiyle iş birliği içerisinde ilköğretimin ikinci kademesinden başlatılacaktır.” [9] gibi bir maddenin olduğu da göze çarpmaktadır. Hazırlanan rapor içerisinde eğitim sistemi için belirlenmiş, kesin ve net teknoloji politikalarının yer almadığı görülmektedir.

XV. Milli Eğitim Şurası: 1996 yılında hazırlanan şura raporunda ilk defa eğitim teknolojisi alanındaki yeni gelişmelerin sürekli izlenmesi şuranın hedefleri arasında yer almaktadır. İlköğretim, ortaöğretim, yükseköğretime geçiş ve toplumun eğitim ihtiyacı başlıkları altında çeşitli kararlar belirlenmiştir.

İlköğretimin yapılanması başlığı altında eğitimin içeriğinin teknolojik gelişimi de izleyebilecek yapıda olması gerektiği belirtilirken, öğrencilerin teknolojik gelişmenin ürünü olan bilgisayarlarla tanışmalarının özendirilmesi kararı alınmıştır. Ortaöğretimin yapılanması başlığında ortaöğretime başlayan öğrencilerin

genel eğitim programları ile birlikte teknoloji eğitiminin de alınması gerektiğine vurgu yapılırken, yükseköğretime geçişte teknoloji ile ilgili kararlar alınmamıştır.

Onbeşinci şurada ayrıca, toplumun eğitim ihtiyacını karşılamaya yönelik kararların alındığı da görülmektedir. Bu kararlar arasında toplumun teknoloji ihtiyacını karşılamak üzere “etkileşimli eğitim teknolojileri teknikleri kullanılarak amaca yönelik eğitimlerin CD-ROM, video ve İnternet gibi ortamlarda kullanılmak üzere eğitimin geliştirilmesini teminen birim kurulması (varsa geliştirilerek hızlandırılması) ve ürünlerinin kullanımının teşvik edilmesi; halka açık okuma merkezleri, kütüphaneler ve benzeri ortamlarda bu eğitim araçlarının kullanımına imkân veren ortamların hazırlanması” [10] gerekliliği belirtilmiştir.

XVI. Milli Eğitim Şurası: 13 Kasım 1999 yılında toplanan şuranın genel gündemi mesleki ve teknik eğitim ile ilgilidir. Genel eğitimi, teknolojik çevreden soyutlayan program anlayışının terk edilmesinin yanlış olacağı, bireyin içinde yaşadığı teknolojik ortamı, teknolojinin boyut ve olanaklarını tanıyıp anlamasını sağlama yoluyla, bunlardan yararlanma güç ve yeterliğinin yükseltilmesinin temel alınması hedeflenmektedir [11]. Öte yandan ayrıca, ilköğretimden yükseköğretime kadar eğitim sürecinin bütününde teknoloji eğitimine yer verilmesi ve her öğrencinin gereken teknoloji kültürünü almasının önemi üzerinde durulmaktadır.

Bu nedenle çağdaş yönelimler dikkate alınarak orta öğretim programlarının bilgi ve teknoloji çağının gereklerine uygun olarak tümüyle gözden geçirilmesinin gerektiği ve buna göre, mesleki orta öğretimde yalnızca bir meslekte derinliğine beceri öğretimini temel alan geleneksel yaklaşım terk edilmesinin altı çizilmektedir. Teknoloji eğitimi programlarının kapsamının; endüstri, tarım, işletme, inşaat gibi insanlığın kullandığı tüm alanlardaki teknolojilerin dikkate alınarak belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Yani teknolojinin sadece okul içerisinde

değil, gerçek yaşama da aktarılmasının önemli olduğuna yönelik kararlar alınmıştır. Kararlar arasında ayrıca uzaktan eğitim kavramına da yer verilmiş, hizmet içi eğitim uygulamalarının, yüz yüze eğitimin yanı sıra, çağdaş iletişim teknolojilerine dayalı etkinlikler yoluyla da gerçekleştirilmesi öngörülmüştür.

XVII. Milli Eğitim Şurası: Öncekinden 7 yıl sonra, 13–17 Kasım 2006 tarihlerinde düzenlenen 17. Milli Eğitim Şurasında eğitim sistemimiz, kademeler arası geçişler, yönlendirme ve sınav sistemi ile küreselleşme ve AB sürecinde Türk eğitim sistemi boyutlarıyla değerlendirilmiştir. Yaşam boyu öğrenme, eğitimde hareketlilik ve eğitimde nitelik yönünden kararlar alınmıştır. İnternet erişiminin ve e-öğrenmenin yaygınlaştırılması, internet üzerinden öğretim materyallerinin geliştirilmesi ve kullanılması, eğitimin tüm paydaşları için özendirilmesi ve teknik hizmet verecek elemanların yetiştirilip okullarda istihdam edilmesi kararlaştırılmıştır [12]. Sanal hareketlilikte teknoloji ve bilgi iletişimini sağlamak için, tüm okulların kendilerine ait web sitelerinin (Türkçe ve diğer yabancı resmi dillerde) hazırlanması, alınan diğer kararlar arasında yer almaktadır.

XVIII. Milli Eğitim Şurası: Kasım 2010'da yapılan Milli Eğitim Şurasının ana gündem maddeleri ise, öğretmenlerin yetiştirilmesi, istihdamı ve mesleki gelişimi, eğitim ortamları, kurum kültürü ve okul liderliği, ilköğretim ve ortaöğretimin güçlendirilmesi, ortaöğretime erişimin sağlanması, spor, sanat, beceri ve değerler eğitimi ile, psikolojik danışma, rehberlik ve yönlendirme olarak belirlenmiştir.

Eğitimde 2023 Vizyonu'nu belirleyebilmek için toplanan şurada, teknoloji politikalarına ilişkin somut kararlara yine yer verilmediği görülmüştür. Fakat öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin sağlanması için, bilgi ve iletişim teknolojilerini takip edebilmelerinin önemi vurgulanmış, bu anlamda tedbirler alınması gerektiği belirtilmiştir [13]. Alınacak bu işe vuruk tedbirlere ilişkin ise, herhangi bir öneri geliştirilmemiştir.

Eğitimde 2023 vizyonunu belirlemeye yönelik toplanan bu şurada da, önemli pek çok karar alınmıştır fakat nitelikli iş gücünü yetiştirecek olan öğretmenlerin, bilgi ve iletişim teknolojilerinden maksimum düzeyde yararlanmalarını sağlayacak, onların iş başında eğitimlerini destekleyecek somut kararlar çıkmamıştır.

1990 ve sonrasındaki alınan şura kararları incelendiğinde, genelde olması gereken durum ve var olan durumun iyi tespit edildiği fakat var olan durumdaki eksiklikleri gidermeye ya da yanlışları düzeltmeye yönelik önerilere yer verilmediği görülmektedir.

3. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Milli Eğitim Şuraları, Türkiye'nin eğitim ve kültür alanındaki birikimini oluşturan uzmanların, bilim insanlarının, eğitim yöneticilerinin ve ilgili kurum temsilcilerinin bir araya geldikleri ve Türk Eğitim Sistemine yön verdikleri toplantılardır. Bu çalışmada, 1990 yılından sonra toplanan Milli Eğitim Şuralarında alınan, teknoloji ile ilgili kararlar incelenmiş ve var olan durum ortaya konmaya çalışılmıştır. 20 yıllık süreçte toplam altı adet şura toplanmıştır.

1988 yılında toplanan 12. Milli Eğitim Şurasında *Eğitimde Yeni Teknolojiler Komisyonu* kurulmuştur. Dolayısıyla bu yılların, farklı teknolojilerin eğitim öğretimde kullanımının öneminin farkına varıldığı yıllar olarak ele alınabilir [14]. Bilişim teknolojilerinin kullanılarak eğitimde niteliğin yükseltilmesi ve bunun tüm topluma yansımaları konusunda kararların alınması sevindirici bir unsurdur. Ancak, şuralarda alınan kararların uygulamaya aktarılması için gereken adımların atılması hususunda sorunlar yaşandığından, alınan kararların önemli bölümü, ya hiç uygulanmamış, ya alınan kararın uygulamaya aktarılması zaman almış ya da kısa bir süre uygulamaya konulduktan sonra uygulamadan vazgeçilmiştir.

Türk Eğitim Sisteminde teknoloji alanında ulusal bir politikanın oluşturulması ve bu po-

litikaya işlerlik kazandırılması konusunun ancak son yıllarda ayrıntılı olarak ele alındığı görülmektedir. Toplanan her Milli Eğitim Şurasında alınan teknoloji ile ilgili kararların, bir öncekine göre biraz daha genişletilmiş olduğu gözlenmektedir. Ancak 1996 yılına kadar teknolojinin eğitim sistemine bütünleştirilmesine yönelik somut kararlar bulunmamaktadır.

Bu çerçevede bu çalışmada incelenen Milli Eğitim Şuralarında alınan kararlarda ve eğitimin tüm bileşenlerinde bir dönüşüm sürecinin olduğu vurgulanmakta ve bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanılmasının gerekliliği belirtilmektedir. Ayrıca bu sürece liderlik edecek olanların eğitim yöneticileri ve öğretmenler olduğu düşünüldüğünde, öğretmenlerin kendilerini sürekli olarak yenilemelerinin ve bilgi çağının gereklerine uygun beceriler kazanmalarının, sürecin başarısı açısından önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Milli Eğitim Şuralarında gözden kaçan temel noktalardan birisi, kararlar alınırken, verilen kararlardan doğrudan etkilenecek olan öğrenci ve öğretmen ve dolaylı olarak etkilenecek olan velilerin görüş ve ihtiyaçlarına yeterince yer verilmemesi, yani sürece dâhil edilmemeleridir. Türk Eğitim Sistemine ilişkin olarak alınacak kararların topyekûn toplumsal bir uzlaşa ile alınması ve uygulanması gerekmektedir.

Ayrıca eğitimde teknoloji politikaları, teknolojinin yayılımı ve okullarda kullanımı, öğrenme – öğretme süreçleriyle bütünleştirilmesi gibi konular, başlı başına bir şurada görüşülebilir. Böylece çağın gereği haline gelen teknoloji okuryazarı olabilme yolunda, somut adımlar atılmış ve tavsiye niteliğinde kararlar alınmış olacaktır.

Milli Eğitim Şuralarında alınan kararların uygulanmasında, dönemin bakanlarının ve hükümetlerinin eğitime bakışı değil, bilim adamlarının, alan uzmanlarının, eğitimin birinci derece temsilcisi olan öğretmenlerin kararları göz önüne alınmalıdır.

Şuralarda alınacak kararların da, sadece genel ifadelerden oluşmamasına dikkat edilmeli, hedefe yönelik, problem durumunu ortaya net koyan, gerekçelendirilmiş ve somut öneriler içeren kararlar olmasına özen gösterilmelidir. Problem durumlarına ilişkin var olan durumun ortaya konması yeterli görülmemelidir. Alınan kararların tavsiye niteliğinde bağlayıcılığı varsa, önerilerin de geliştirilmesi ve teklifte bulunması gerekmektedir.

Teknoloji politikalarının sistemde niteliğin yükseltilmesine yönelik bir unsur olarak değerlendirilmesi yalnızca Milli Eğitim Şuralarına bırakılamaz. Bu çalışmada şuralar ele alınmıştır ancak Milli Eğitim Bakanlığının örgüt yapısı içinde bulunan başka bir birim de politika geliştirme konusunda sorumluluk alabilir. Öte yandan teknoloji politikalarıyla ilgili olarak yaşanan eksikliklerin ya da problemlerin tartışılmasına ve çözüm önerileri üretilmesine, şuralar dışında farklı ve/veya yeni yapılanmalarda da yer verilebilir.

4. Kaynakça

- [1] Akkoyunlu, B. (1998). Eğitimde teknolojik gelişmeler. B. Özer (Ed.) *Çağdaş eğitimde yeni teknolojiler*, 3-12. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları. [Çevrim-içi: <http://www.aof.anadolu.edu.tr/kitap/IOLTP/1265/unite01.pdf>], Erişim tarihi: 12.12.2009.
- [2] Deniz, M. (2001). *Milli eğitim şuralarının tarihçesi ve eğitim politikalarına etkileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta. [Çevrim-içi: <http://tez.sdu.edu.tr/Tezler/TS00208.pdf>], Erişim tarihi: 24.12.2010.
- [3] Göker, A. (2004). Pazar ekonomilerinde bilim ve teknoloji politikaları ve Türkiye. *Teknoloji*, 123-221. Ankara: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB).

- [4] Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (1974). 9. *Milli Eğitim Şurası*. [Çevrim-içi: <http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/sura.htm>], Erişim tarihi: 13.12.2010.
- [5] Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (1981). 10. *Milli Eğitim Şurası*. [Çevrim-içi: <http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/sura.htm>], Erişim tarihi: 13.12.2010.
- [6] Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (1982). 11. *Milli Eğitim Şurası*. [Çevrim-içi: <http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/sura.htm>], Erişim tarihi: 13.12.2010.
- [7] Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (1988). 12. *Milli Eğitim Şurası*. [Çevrim-içi: <http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/sura.htm>], Erişim tarihi: 13.12.2010.
- [8] Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (1990). 13. *Milli Eğitim Şurası*. [Çevrim-içi: <http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/sura.htm>], Erişim tarihi: 13.12.2010.
- [9] Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (1993). 14. *Milli Eğitim Şurası*. [Çevrim-içi: <http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/sura.htm>], Erişim tarihi: 13.12.2010.
- [10] Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (1996). 15. *Milli Eğitim Şurası*. [Çevrim-içi: <http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/sura.htm>], Erişim tarihi: 13.12.2010.
- [11] Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (1999). 16. *Milli Eğitim Şurası*. [Çevrim-içi: <http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/sura.htm>], Erişim tarihi: 13.12.2010.
- [12] Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2006). 17. *Milli Eğitim Şurası*. [Çevrim-içi: <http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/sura.htm>], Erişim tarihi: 13.12.2010.
- [13] Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2010). 18. *Milli Eğitim Şurası*. [Çevrim-içi: http://ttkb.meb.gov.tr/Dosyalar/yeni/Sûra_kararlarin_tamamı.pdf], Erişim tarihi: 25.12.2010.
- [14] Üçler, C. (2006). *1988-2005 Yılları arasında gerçekleştirilen milli eğitim şuraları ve alınan kararların uygulamaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- [15] Yücel, İ. H. (1997). *Bilim-teknoloji politikaları ve 21. yüzyılın toplumu*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı. Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Araştırma Dairesi Başkanlığı. [Çevrim-içi: <http://ekutup.dpt.gov.tr/bilim/yucelih/biltek.pdf>], Erişim tarihi: 25.12.2010.